
Hørings svar til Planloven

CONCITO hilser udsigten til en planlov med mere fokus på grøn omstilling, bæredygtighed og styrket natur velkommen. Planloven er et vigtigt værktøj, der skal sikre at grønne mål og ambitioner opfyldes og ikke udvandes i afvejningen konkurrerende arealanvendelser og hensyn.

CONCITO har både ros og kritikpunkter til lovændringsforslaget.

CONCITO bakker op om:

- En mere helhedsorienteret og fleksibel tilgang til landzonerne under hensyntagen til landskabelige, kulturhistoriske og naturmæssige bevaringsværdier.
- Indskrænkning af Stiftsøvrighedens indsigelsesret overfor VE-anlæg.
- Udsigten til krav om at angive den forventede effekt af energiprojekter i planlægningen.
- En præcisering af kommunernes muligheder for at planlægge parkering, hvad enten der er tale om udformning, placering, ladeinfrastruktur mv.

De væsentligste kritikpunkter er:

- En nedlæggelse af landsplanredegørelsen og nedprioriteringen af statslig planlægning risikerer at stille kommunerne svagere. Der er tværtimod behov for en fremadpegende landsplanvision, der tydeliggør den statslige prioritering og udpegnings af arealanvendelsen i Danmark. Uden en statslig prioritering af arealhensyn og flere regionale og tværkommunale samarbejder bliver det vanskeligt at planlægge for sammenhængende landskaber, byudvikling, energianlæg, infrastruktur og transport.
- En udvidet midlertidighed i landzoner på fx 10-15 år bør overvejes for solcelleanlæg. Anlæggene er relativt nemme at flytte og over tid skal det være muligt at finde de mest optimale placeringer, også af hensyn til andre arealanvendelser.
- Behovet for parkeringspladser i (delvist) bilfri byområder bør vurderes ud fra den samlede mobilitet og ikke ud fra et byudviklingsområdes størrelse, hvorfor størrelse i sig selv ikke bør være en begrænsning.

Om fjernelse af redegørelse om landsplanarbejdet

I dag afgiver ministeren en redegørelse om landplanarbejdet og/eller en redegørelse for de landsplanmæssige interesser i særlige emner. Der ligger i forslaget op til at fjerne dette bl.a. pga. digitalisering af planer. CONCITO er bekymrede for denne udvikling, da fraværet af en klar landsplanspolitisk linje kan svække de strategiske planlægningsindsatser på tværs af kommunegrænserne, herunder når der er tale om sammenhængende landskaber, byudvikling, infrastruktur, transport og energi. Det kan på sigt føre til en u hensigtsmæssig fragmentering af arealer. Fraværet af statslig planlægning og udmeldinger i forhold til nationale interesser og prioritering af arealhensyn må ikke føre til at kommunerne planlægger i modstrid eller undlader at løse vigtige planopgaver.

I stedet for at ansvaret alene ligger hos kommunerne er der behov for regionale perspektiver og flere muligheder for tværkommunale samarbejder, hvor enten regioner eller staten indgår som en neutral facilitator.

Om omdannelseslandsbyer

CONCITO støtter, at begrebet omdannelseslandsby udvides til at kunne omfatte landsbyer, der er i fremgang for at udvikle på et tilstedeværende potentiale. På sigt anbefaler CONCITO, at begrebet kun omfatter landsbyer i fremgang, mens det bør være nemmere at nedlægge bebyggelse i landsbyer i tilbagegang samt spredt bebyggelse i det åbne land. Som en del af en omdannelsesproces for en landsby i fremgang bør fortætning og højere bebyggelsesprocenter indgå inden for landsbyens eksisterende grænser. Der bør desuden skabes bedre muligheder for at opføre alternative boformer og mindre boliger med et lavt klimaaftryk.

For omdannelseslandsbyer i tilbagegang bør det i højere grad være muligt at foretage strategiske opkøb af arealer med henblik på at nedlægge bygningsmassen af hensyn til klima, miljø og natur. Generelt støtter CONCITO op om tiltagene til en mere helhedsorienteret og fleksibel planlægning i landzonen, så længe der tages hensyn til landskabelige, kulturhistoriske og naturmæssige bevaringsværdier.

Om midlertidighed i landzoner

CONCITO foreslår, at midlertidighedsbegrebet udvides således, at der åbnes mulighed for midlertidig anvendelse i op til 10 eller 15 år, når det gælder etablering af vedvarende energianlæg og andre klimarelaterede tiltag. Konkret bør midlertidighed være muligt uden byzoner, for eksempel i forbindelse med etablering af solcelleanlæg eller andre vedvarende energianlæg, der kan opføres midlertidigt og nedtages efter fx 10-15 år, hvis en anden arealanvendelse findes mere hensigtsmæssig. Dette er i tråd med den erklærede hensigt om mere fleksible landzoneregler.

Om Stiftsøvrighedens indsigelsesret

CONCITO bakker op om budskabet i den politiske aftale fra 15. juni 2022 om "Opfølgning på evaluering af planloven m.v." samt "Klimaaftale om grøn strøm og varme 2022" fra 25. juni 2022 om, at der er behov for klarere rammer for udbygning af VE-anlæg, herunder en styrket kommunal planlægning ift. placering mv. CONCITO finder det fornuftigt og rimeligt, at Stiftsøvrighedens selvstændige indsigelsesret indskrænkes for vindmøller og solceller.

Om behov for statslig strategisk arealplanlægning for VE-anlæg

CONCITO er positivt indstillet over for udsigten til, at planlægningen for elproduktion fra vind- og solcelleanlæg kommer til at angive den forventede elproduktion, om end det allerede er tilfældet mange steder i dag. I den grønne omstilling af energiforsyningen er det vigtigt, at myndighederne løbende kan monitorere, hvor langt vi er kommet. Et samlet overblik muliggør den nødvendige udbygning af elnettet mv.

En hastig udrulning af VE-anlæg er nødvendig og kærkommen. Dog er CONCITO betænkelig ved, at der fra statens side ikke gøres en større indsats for at tænke energiplanlægning strategisk på tværs af kommunegrænser og set i forhold efterspørgslen på arealer til andre formål såsom landbrug og biodiversitet.

Om parkering, bilfri byområder og ladeinfrastruktur

CONCITO finder det positivt, at kommunernes mulighed for at bestemme parkeringsforhold i lokalplanerne er udvidet. Det sikrer, at mobiliteten i højere grad kan tilpasses konteksten fx ved at placere parkering for et område mere samlet. Desuden kan det blive nemmere at sikre udnyttelse af potentialer for merværdi i forbindelse med parkering.

Det er særdeles positivt, at det nu bliver muligt at fastsætte antallet af parkeringspladser i et byområde til nul, handicapparkering undtaget. Som det fremgår af forslaget, understøtter det grøn mobilitet og mindre luftforurening i det pågældende område. Dog vil CONCITO anbefale, at bemærkningerne om, at der skal sikres *"tilstrækkelige parkeringspladser til boliger, butikker, arbejdspladser mv."*, og at det *"ikke [er] hensigten, at muligheden for at planlægge for nulparkering skal anvendes generelt i større, nye byudviklingsområder"* udgår. I stedet vil CONCITO anbefale, at det handler om at sikre tilstrækkelig mobilitet. Mobilitet kan være parkeringspladser, men det kan også være stationsnærhed med højfrekvent kollektiv trafikbetjening, gode cykel- og gangforhold osv. Potentialet for bilfrihed bør derfor i stedet bero på en konkret vurdering af den samlet set tilgængelige mobilitet i byområdet.

CONCITO bifalder, at kommuner får mulighed for at stille krav om etablering af ladeinfrastruktur ifm. parkeringspladser samt mulighed for at stille krav om etablering af parkeringspladser til mindre klimaskadelige mobilitetsformer såsom elektriske køretøjer og delebiler.